

Referat af brugerrådsmøde d. 20. maj 2009

Til stede ved mødet var;

NN, ViborgKommune

Otto Hansen, DN

Christian Bundgaard, Lokal repr. Mols Bjerge

Hans Gemælke, Landbruget

Finn Søndergaard, Dansk Idrætsforening

Lars Andersen, Friluftsrådet

Lise Schrøder, Lokal repr. Hald

Preben Nielsen, Randers Kommune

Uffe Laursen, Naturstyrelsen

Steen Bonne Rasmussen, SNS

Jan Højland, SNS

1) Brugerrådet mødtes ved Vindum Skov hvor første stop var naturgenopretningsprojektet ved Filsø Mose. Projektet har længe ligget på tegnebordet og afventet en gunstig lejlighed, hvilket var til stede efter stormen i 2005. Et stort område med sitkagran, var lagt ned af stormen. Oprydningsarbejdet var startskuddet på en større rydningsopgave, som igen er starten på det store genopretningsprojekt. Projektet går i sin enkelthed ud på at få genskabt en mose i området. Den tidligere højmoser kan ikke genskabes lige nu og her, men mosevegetation kan indfinde sig hvis der er tilstrækkeligt vand på arealet. Området har været drænet ved dybe grøfter, disse er nu blevet stoppet et par hundrede steder ved at sætte tørve vold ned i grøfterne. Det vil så vise sig om der kan samles nok vand til at bl.a. tørvemosserne indfinder sig og samtidig til at reducere trævæksten. Især opvæksten af birk spås at blive overvældende. Det skal blive spændende at se hvorledes området udvikler sig i de kommende år.

2) Efter en lidt rustik morgenkaffe ved skovvejen var næste stop ved **engene i den nordligste del af skoven**. Tidligere engarealer er blevet plantet til med skov. Her går forslaget i driftplanrevisionen på at vi skal rydde skoven og få en græsningsaftale med naboen på den anden side af vandløbet. Der

eksisterer stadig en overgang fra tidligere tiders drift. Kombinationen af skov og åbne græsområder medvirker til at skovenge ofte rummer en rig og varieret natur.

3) Herefter kørte rådets medlemmer til Hjermind Skov for at se flere mosegenopretningsprojekter – blot i en noget mindre skala. Brundmose er også blevet drænet og tilplantet engang i det sidste århundrede. For ca. 5 år siden har vi ændret afløbet fra mosen ved at lægge en slags dæmning med en relativ stor vandstuvning til følge. Her er birken allerede meget dominerende. Nu går planen på at stoppe vandet i sildebensgrøfterne så det holdes tæt ved kilden.

4) Ekskursionen sluttede ved Trine Møllebæk, som danner skel mod øst. Langs vandløbet er der en fantastisk flot Elleskov med næsten urørt skov og bundflora. Lige vest for dette areal ligger nogle imponerende moræne bakker. Dette landskab er i dag meget sløret af skoven. I den foreliggende driftsplanskitse – vi håber at få gang i processen med driftsplanen igen efter sommerferien – står skoven på disse bakker til en kraftig tynding og konvertering til løvskov med græsning. Det er intentionen at bakkerne skal fremstå mere synlige og give skovgæsterne en helt anderledes oplevelse af landskabet, end den de får i dag.

Derefter gik turen til Jægerhytten, hvor eftermiddagens dagsorden blev drøftet.

- Referatet fra november 2008 !

OH påpegede at vi fra SNS havde lovet at rådet på maj-mødet skulle få en orientering om jagten på statens arealer. Vi beklager at dette ikke var kommet på dagsordenen og vil lægge os i selen på at få det med til næste møde i efteråret 09.

- UFL orienterede derefter om en række aktiviteter og tiltag på SNS, Kronjylland :

Life-projektet for overdrev er nu ved at nå sin afslutning og gået ind i afrapporteringsfasen. Alle plejetiltag er gennemført og vi synes selv at det har været en succes.

Life-projektet for højmoser går også planmæssigt fremad, vi har således lige fået en rigtig fin aftale omkring Brandstrup Mose i stand med en af de vigtige ejere i området.

Hundetræningsarealerne er lagt ud på nettet, således at alle hundetræningsaktiviteter nu er koncentreret til disse konkrete områder. Vi har afholdt et orienteringsmøde for alle hundeforeningerne og har efterfølgende fået positive tilkendegivelser på tiltaget.

Naturzoner vil tilsvarende blive lagt på nettet snarest så øvelsesarrangører kan respektere dem. Efter forslaget til driftplanrevision skal disse erstatte de tidligere B-skove.

- **Høringsprocessen omkring Nationalpark Mols Bjerge**

er i fuld gang og løber frem til udgangen af juni. Der har været afholdt to offentlige møder med henholdsvis ca. 130 og 80 fremmødte deltagere. Stemningen på møderne har været fordragelig og konstruktiv. Derudover har der været afholdt to ture / arrangementer omkring nationalparken.

HG : Landbruget vil komme med et høringssvar til forslaget. Der må forventes at enkelte lodsejere vil indgive indsigelser omkring grænsedragningen.

Der er tilløb til dannelsen af to lodsejerforeninger i Nationalpark Mols Bjerge. Ønsket er bl.a. at få direkte repræsentation i bestyrelsen.

CB : DN vil komme med et fælles svar vedr. høringssvaret. DN vil bl.a. foreslå flere "beskyttere" får plads i bestyrelsen.

Det ser ud som om at forslaget møder størst modstand blandt de store skovejere, der bl.a. er bange for at en følge af nationalparken bliver meget mere "trafik" i skovene. Det må understreges at der ændres ikke på adgangsreglerne i forhold til dem der gælder i dag.

Det vil fortsat være naturbeskyttelseslovens regler der regulerer færdslen – også i nationalparken. Det er en spændende proces med mange forskellige meninger.

- **Statslige skovrejsninger – status for Naturstyrelsen – Kronjylland!**

FS har bedt om at få dette emne på dagsordenen.

UFL : Den drivende kraft bag den statslige skovrejsning skulle jo i udgangspunktet være sikring af grundvandet og friluftsmuligheder i bynære områder. Projekterne har været tænkt således at udefrakommende fx vandværkerne skulle finansiere opkøbet af landområderne, og så skulle staten betale tilplantningen og overtage området til efterfølgende drift. Det har været svært – vi har ikke været heldige med sådanne projekter.

I Viborg kommune har vandværket selv rejst skov nord for byen. I den nye kommuneplan bliver forhåbentlig isat focus på de nye bynære skoves friluftsmæssige værdi.

I Randers kommune er der endnu ikke udarbejdet en grundvandskortlægning, som er forudsætningen for evt. opkøb af områder til sikring af grundvandet. Ved Randers Sønderskov er der stadig store råstofvindingsinteresser. Så her kan råstofferne i de statslige arealer måske veksles til større skovarealer end det vi har i dag.

OH pegede på at de små skovrejsningsprojekter der ses rundt omkring i det åbne land virke for små og tilfældige. Kan SNS ikke gøre noget ved det, så projekterne samles til større skovområder?

UFL svarede at disse projekter er helt efter reglerne. Der gives statslige tilskud til skovrejsning i områder der, i regionplanerne er udpeget til positive skovrejsningsområder eller neutralområder hvis bevillingen rækker. Projekterne skal almindeligvis være på mindst 5 ha. Det kan diskuteres hvor stor effekt en lille isoleret liggende ny skov har.

- **Projektforslag for Lysnet.**

OH har bedt om at vi orienterer om status for Lysnet-projektet.

UFL kunne orientere om at projektet overordnet set går ud på at skabe udsigt fra Lysnet til omkringliggende område ved primært at fælde et par granbevoksninger på private arealer. Projektet er i første omgang strandet på at hverken SNS eller Direktoratet for Fødevareerhverv har mulighed for at udbetale erstatning til lodsejere for en permanent ændret anvendelse af området. Der vil dog blive arbejdet videre med projektet fra SNS's side.

- **Genopretningsprojektet ved Allingå.**

OH har bedt om en status for naturgenopretningsprojektet.

UFL orienterede om at jordfordelingen endnu ikke er helt på plads. Der er i forbindelse med screeningen af projektet blev det klart, at tilstedeværelsen af signalkrebs i vandløbet udgør en trussel for den naturlige fauna, idet projektet kan medvirke til en opformering af den Nordamerikanske Signalkrebs. Den er bærer af en sygdom, som er dødelig for den hjemmehørende Flodkreb. Naturstyrelsen – Aarhus planlægger et offentligt møde i juni om VVM-redegørelse.

OH spurgte endvidere til om der skal nedsættes et lokalt brugerråd for projektet. UFL forklarede at projekts styring og et tilhørende følgegruppe vil blive oprettet helt som sædvanligt.

- **Naturgenopretningsprojektet ved Hornbæk Enge.**

Projektet skrider frem som planlagt. Der placeres med mellemrum 1 meter jord på de nye diger, hvorefter de ligger hen i 4 måneders tid for at de kan sætte sig helt. Området er særdeles plastisk og påfyldningen kan derfor påvirke omkringliggende arealer. Vi siger stadig mod at blive færdige med projektet i efteråret 09, men det kan dog gå frem til 2010. Randers kommune arbejder på en forlængelse af cykelstien fra Randers til Fladbro gennem Stevnstrup Enge helt til Langå.

- **Ny vildt konsulent ved Naturstyrelsen – Kronjylland.**

Da Naturstyrelsen – Kronjylland har fået flere opgaver i forbindelse med en række aktiviteter ved Kalø og Mols Bjerge. Derfor har enheden fået mulighed for en midlertidig ansættelse af Sandor Hestbæk Markus, som kommer fra en stilling som vildtkonsulent i den centrale del af styrelsen.

Dette ledte frem til en drøftelse af forskellige aspekter af vildtskader bl.a. efter kronvildt, emnerne var; fodring ved Fuglsø Mose – et 3 årigt projekt, jagtetik, markskadeproblemer, at bestanden af kronvildt øges og de metoder der kan anvendes til afskrækning.

- Evt.

Næste møde er det såkaldte halvdagsmøde på Fussingø d. 29. oktober 2009